

Välipalautejärjestelmän suunnittelu ja toteutus Teollisuuden ja luonnonvarojen osaamisalalla

Päivi Honka, FM, tuntiopettaja, Teollisuuden ja luonnonvarojen osaamisala, Lapin ammattikorkeakoulu

Juha Kaarela, DI, LitM, koulutusvastaava, Teollisuuden ja luonnonvarojen osaamisala, Lapin ammattikorkeakoulu

Markku Saastamoinen, FM, lehtori, Teollisuuden ja luonnonvarojen osaamisala, Lapin ammattikorkeakoulu

Asiasanat: (opintojakso, välipalaute, kyselytutkimus, mielipidetutkimus, benchmarking)

Teollisuuden ja luonnonvarojen osaamisalalla otettiin keväällä 2017 käyttöön yhtenäinen välipalautejärjestelmä, jonka avulla opettaja voi kehittää omaa opintojaksoaan toteutuksen aikana. Välipalautejärjestelmän on tarkoitus yhtenäistää Kemin ja Rovaniemen koulutusten käytäntöjä.

Välipalautteen suunnittelu ja toteutus kuuluivat osaamisalan sisäisen markkinoinnin hankkeeseen, ja sitä toteuttamaan nimitettiin työryhmä keväällä 2016. Tavoitteena oli saada järjestelmä käyttöön vuoden 2017 alussa.

Välipalautteen tavoite

Välipalautejärjestelmän tavoitteena on vähentää keskeyttämisastetta, lyhentää läpäisyajoja ja kasvattaa insinööri- ja agrologikoulutusten vetovoimaa.

Vetovoimaan vaikuttaa opetuksen laatu, jota on välipalautteen avulla mahdollista kehittää jo opintojakson toteutuksen aikana, koska välipalaute toteutetaan opintojakson puolivälissä. Keräämällä palautetta kesken toteutuksen opettaja voi muuttaa opintojakson sisältöä jo opintojakson aikana, kun taas opintojakson loppupalaute toimii ainoastaan seuraavien

toteutusten suunnittelun apuvälineenä. Palautteesta saatujen tulosten avulla opettaja voi muuttaa toteutusta opiskelijaryhmän mukaan: tällöin opiskelusta tulee mielekkäämpää ja yksilöllisempää.

Välipalautteesta on hyötyä myös opiskelijalle: hän saa mahdollisuuden palautteenantoon ja voi sen avulla vaikuttaa opintojakson toteutukseen.

Benchmarking

Välipalautteen benchmarking aloitettiin huhtikuussa 2016. Tavoitteena oli selvittää, onko Lapin ammattikorkeakoulun osaamisaloilla ja koulutuksilla tai muilla ammattikorkeakouluilla ja oppilaitoksilla yhtenäistä välipalautejärjestelmää. Vertailua varten laadittiin vapaamuotoinen kysely, jonka avulla tiedusteltiin välipalautejärjestelmän olemassaoloa, käytännön toteutusta ja kokemuksia järjestelmän hyödyllisyydestä. Kysely toteutettiin sähköpostitse ja suullisesti. Tietoa etsittiin myös oppilaitosten internet-sivuilta.

Kyselyyn vastanneilla Lapin ammattikorkeakoulun osaamisaloilla ja koulutuksilla ei juuri ollut yhtenäistä välipalautejärjestelmää. Joillakin koulutuksilla oli tiettyjä kokonaisuuksia tai koulutuksia varten räätälöity palautejärjestelmä, mutta se ei sellaisenaan ole käyttökelpoinen kaikissa opintojaksoissa.

Kyselyyn osallistuneista ammattikorkeakouluista yhtenäinen järjestelmä oli viidellä oppilaitoksella. Välipalautteen kerääminen oli ohjeistettu joko laatukäsikirjassa tai ohjesäännöissä. Käytännössä palautteen kerääminen on suositeltavaa, mutta vastanneiden mukaan se ei kuitenkaan toteudu systemaattisesti. Joillakin oppilaitoksilla oli yhteinen järjestelmä esimerkiksi Moodlessa, mutta toisilla kysely toteutettiin eri tavoin: sähköpostilla, paperilla tai oppimisympäristössä.

Kyselyyn vastasi myös yhden yliopiston ja ammattioppilaitoksen opettaja. Niistä toisessa käytössä oli mobiilisovellus palautetta varten, kun taas toisessa palaute kysyttiin jokaisen kurssipäivän päätteeksi.

Kyselyssä tuli ilmi myös välipalautteen hyviä ja huonoja puolia. Hyvää oli se, että palautteesta oli saatu hyviä tuloksia opintojakson kehittämisen kannalta. Huonoina puolina mainittiin kysymysten tulva, jonka takia opiskelijat olivat kyllästyneet vastaamaan kyselyihin. Ongelmaksi koettiin myös alhainen vastausprosentti: vastaajat olivat usein tunnollisia opiskelijoita tai ”rähisijöitä”. Toteutuksen muuttaminen kesken opintojakson koettiin välillä

haasteeksi. Joskus opetustunteja on niin vähän, ettei toteutusta edes ehdi muuttaa. Samoin toteutusta on vaikea muuttaa, jos sen luonne muuttuu muutenkin puolivälissä esimerkiksi niin, että opintojakson alussa on teorianunnit ja lopussa laboratorioharjoitukset.

Välipalautekyselyn suunnittelu ja toteutus

Kyselylomakkeen suunnittelun lähtökohtana oli, että kyselyn tulisi olla lyhyt ja selkeä. Kysymyksissä ei saisi olla väärintulkinnan mahdollisuutta, ja kysely pitäisi olla helppo toteuttaa teknisesti. Eri toteutusvaihtoehtoja mietittiin, mutta eOppimispalveluiden kanssa käydyissä keskusteluissa vahvistui, että paras toteutustapa on tehdä kysely Moodleen. Niin kysely voitaisiin liittää automaattisesti jokaiseen uuteen osaamisalalle tilattuun Moodle-ympäristöön. Näin se olisi jokaisen opettajan käytössä automaattisesti, eikä kyselyä tarvitsisi tehdä joka kerta uudestaan.

Työryhmässä päätettiin, että sopiva kysymysten määrä on kuusi, joista viisi pakollista. Niihin opiskelijat jaksaisivat vielä vastata, vaikka kysely toteutettaisiin jokaisella opintojaksolla. Aluksi päätettiin kysyä yleisarvosanaa opintojaksosta sekä se, onko opintojakson tavoitteet määritelty selkeästi. On myös tärkeää tietää, mitkä asiat ovat haitanneet oppimista ja mitkä ovat onnistuneet. Kyselyssä pyydettiin myös palautetta lukujärjestykseen, laitteisiin ja tiloihin liittyen. Vaikka opettaja ei aina voi vaikuttaa niihin, voi hän tarvittaessa laittaa palautetta eteenpäin. Viimeisenä oli vapaaehtoinen kysymys, johon opiskelijat voivat kirjoittaa parannusehdotuksia, toivomuksia ja ideoita opintojakson kehittämiseksi. Kuvassa 1 on välipalautteen kyselylomake.

Välipalautte

Tila: Avoimena

1. Minko arvosanan antaisit opintojaksoille tähän mennessä? *

Ei mitään
 1
 2
 3
 4
 5 (erinomainen)

2. Onko opintojakson tavoitteet määritelty selkeästi? *

Ei mitään
 Kyllä
 Ei
 En osaa sanoa

3. Mitkä asiat ovat haitanneet oppimistä? *

4. Mitä asioita onnistui oppimaan? *

5. Mitä taitoja, taitoja, taitoja, taitoja, taitoja? *

6. Parantaisitko jollain tavalla materiaalia tai opintojakson sisältöä? *

Yhteensä: 6 kysymystä, 6 vastauskenttää *

Kuva 1. Välipalautteen kysymykset

Välipalautteen ensimmäinen versio pilotoitiin syksyllä 2016. Pilotoinnissa oli mukana opettajia Teollisuuden ja luonnonvarojen osaamisalan eri koulutuksista Kemistä ja Rovaniemeltä, ja he teettivät kyselyn omilla opintojaksoillaan. Kyselystä pyydettiin palautetta Google Forms -lomakkeella. Palautteen perusteella yksi vapaamuotoinen kysymys päätettiin muuttaa monivalintakysymykseksi. Välipalautekysely oli nyt valmis.

Välipalautteen julkaiseminen ja käyttöönotto

Seuraavaksi tuli päättää välipalautteesta tiedottaminen ja henkilöstön kouluttaminen. Päätettiin tehdä opetusvideo YouTubeen, jotta se olisi jatkuvasti kaikkien saatavilla. Video käsikirjoitettiin ja kuvattiin juuri ennen joulua.

Videossa kerrottiin välipalautteen tavoite, tarkoitus ja toteutustapa sekä näytettiin lyhyesti, miltä kysely näyttää sekä opettajan että opiskelijan näkökulmasta. Tarkoitus ei ollut tehdä opetusvideota Moodlen käytöstä, koska siihen jokainen opettaja saa tarvittaessa ohjausta eOppimispalveluilta.

Video julkaistiin helmikuun henkilöstökokouksessa, ja samalla ohjeistettiin tarkemmin, miten kyselyn voi tuoda vanhoihin Moodle-ympäristöihin TeLun yhteisestä Moodle-ympäristöstä.

Kaikki eivät aina tilaa uusia ympäristöjä, joissa kysely olisi valmiina, vaan käyttävät vanhoja ympäristöjä uudelleen.

Välipalaute otettiin käyttöön teollisuuden ja luonnonvarojen osaamisalalla helmikuussa 2017. Tällä hetkellä kokemukset käytöstä ovat vielä vähäisiä, mutta yksittäisten palautteiden ja kommenttien perusteella välipalautteesta on ollut hyötyä. Yhteenveto kyselyn tuloksista näkyy kuvassa 2.

Välipalaute

[Yleiskatsaus](#) [Muokkaa kysymyksiä](#) [Mallipohjat](#) [Yhteenveto](#) [Näytä vastaukset](#)

Lähetetyt vastaukset: 15

Kysymykset: 6

(1) 1. Minkä arvosanan antaisit opintojaksolle tähän mennessä?

- 1 välttävä:		0
- 2:		0
- 3:		3 (20,00 %)
- 4:		11 (73,33 %)
- 5 erinomainen:		1 (6,67 %)

(2) 2. Onko opintojakson tavoitteet määritelty selkeästi?

- Kyllä:		14 (93,33 %)
- Ei:		1 (6,67 %)
- En osaa sanoa:		0

(3) 3. Mitkä asiat ovat haitanneet oppimistasi?

- Lähinnä oma unirytmä joka on hieman sekaisin.
- Opinnoissani on jonkin verran päällekkäisyyksiä niin olen joutunut olemaan muutaman kerran pois. Myös jonkin näköinen ajanpuute toisinaan meinaa haitata oppimista.
- Olin yhden tunnin pois tuutorseissun takia, tämän takia minun oli vaikea tehdä yksi arvioitava tehtävä.
- Henkilökohtainen laiskuus.

Kuva 2 Yhteenveto tuloksista

Lopuksi

Uuden opetussuunnitelman myötä yhteisopettajuus vahvistuu. Koska välipalaute on opintojaksokohtainen, tulisi opettajatiimin tarkastella sen tuloksia yhdessä. Palaute voi olla yhteistä, mutta myös suunnattu eri opettajille tai opintojakson osakokonaisuuksille erikseen. Välipalautteella on suuri merkitys myös yhteisen suunnittelun kannalta. Se antaa

opettajatiimille mahdollisuuden muuttaa toteutusta yhdessä tai erikseen, hyvässä yhteistyöhengessä.

Välipalautteen opetusvideo on katsottavissa osoitteessa <https://youtu.be/bLhM-0yxMbA>